

237: Mevlana Celaleddin er-Rumi

Tarık Ebu Abdullah

8 Ağu, 2017

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Selamun aleykum hocam, Ben konya da ikamet ediyorum.Buraya yurt dışından ve illerden mevlanayı ziyarete geliyorlar(sevap umarak).nasıl biri acaba bende gideyim mi?

CEVAP

Aleykum selam ve rahmetullahi ve berekatuhû. Hamd âlemlerin rabbi olan Allah’a, salât ve selam efendimiz Rasûlullah’a, ehli beytine, ashabına ve yolunu takip eden mü’minlere olsun.

Muhterem kardeşim, Mevlana diye bilinen zatın hicri 6.asrın ikinci yarısında (vefatı h.672) vefat etmiş olmasına rağmen zamanın uleması ve özellikle rical uleması arasında bilinen bir kişi değildir. Konya’da meskûn olması ve burada Mevlevi Tarikat’ını tesis etmesi ve özellikle zamanımızda Hükümetin mezhebi olduğu için Türkiye de meşhurdur. Buna ilaveten Mevlevi felsefesi umumen İslam âleminde icra edilmeye çalışılan “Dinler arası diyalog” projesinin manevi zeminini oluşturduğu için de özellikle zamanımızda dünya çapında meşhur olmuştur.

Ama tarih itibariyle kendisinden sonra gelen ez-Zehebi (vefatı h.748), ibni Kesir (vefatı h.774) ve Hafız ibni Hacer (vefatı h.852) (*rahimehumullah*) gibi rical âlimleri Mevlana’dan bahsetmemişlerdir. İmam ibni Teymiyye (*rahimehullah*) (vefatı h.728) da bildiğim kadarıyla hiç Mevlana’dan bahsetmemiştir.

Hicri 1396 da vefat etmiş olan Hayruddin ez-Zirikli “El-Alam” adlı kitabında ihtisar ile şöyle der: “Celaledin er-Rumi (h.604-672). Muhammed bin Muhammed bin Ahmed el-Belhi el-Konevi er-Rumi’dir. Hanefi fikhını ve başka çeşitli ilimlerde âlimdi. Sonra mutasavvıflardan oldu ve dünyayı ve tasnifi terk etti. Meşhur Mesnevi’nin ve kendisine nispet edilen Mevlevi tarikatının sahibidir. Belh’de doğmuştur sonra babasıyla Bağdat’a intikal etmiştir. Değişik beldeleri dolaştıktan sonra babasıyla hicri 623 de Konya’da yerleşmiştir. Babası hicri 628 de vefat ettikten sonra Konya’da değişik medreselerde ders vermiştir. Sonra tedrisi, tasnifi ve dünyayı terk etti ve hicri 642 civarında kendisini tasavvufa verdi. Riyazet, müzik dinleme, şiir yazıp inşat etmekle meşgul oldu. Farsça olarak Mesnevi’yi nazmetti. O sufi, felsefi bir manzumedir. Konya’da vefat edinceye denk tarikatına tabi olan müritleri çoğaldı.” Ve haşiye de şöyle der: “Tarihu’l-Irak’ta şöyle denilir: “Şiiri onun gulattan (aşırılardan) olduğuna ve Hulul ve İttihat (Vahdet-i Vucud) akidesine sahip olan Bâtini’lerden olduğuna delildir. Ulema onun terk edilmesi gerektiğini tembihlemişlerdir.”

Mevlana ile bilinen Celaledin er-Rumi hakkında konuşmuş olan eskilerden şu iki meşhur âlim vardır: Saduddin el-Taftazani (vefatı h.793) ve Bedruddin el-Ayni (vefatı h.855). Bu iki âlimin Mevlana hakkında söyledikleri soruna cevap olarak kâfi gelecektir.

Özellikle Kelam, Felsefe ve Tasavvuf ehlinde çok itibar gören et-Taftazani Vahdet-i Vucud'culara yazdığı bir reddiyede Mevlana hakkında şöyle der: "Bu Vahdet-i Vucud'culardan olan Celal er-Rumi farsça ile şöyle diyerek Şems et-Tebrizi'yi ilah edinmiştir:

شمس من و خدای من... عمر من و بقای من... از تو بحق رسیده من... ای
حق حق کذار من

Bunun Arapça tercümesi: Şems'im (güneşim) ve ilahım... Ömrüm ve becam sendendir... Ey hakka ileten Hakk'ım... Seninle hakka ulaştım.

İlah ve Hak isimlerini et-Tebrizi için mutlak olarak kullanmıştır. Yani sonuç olarak et-Tebrizi için şöyle demektedir: Beni hakka ulaştıran ilahım sensin. Ve bana Vucudiyye mezhebini öğreterek hakkımı veren Hak da sensin. Bana senin ve bütün varlığın ilah olduğunu sen tanıttın...

Bu apaçık sapıklığı din edinenin, bu batıl melun mezhebe katılanın, göklerin ve yerin dolusu kadar ibadetler de yapsa ve olağanüstü haller de gösterse kâfirlerin en kâfiri ve kaybedenlerin en büyüğü olduğunda bırak din, hak ve yakın önderlerine, bilakis her müslümana apaşıktır." Et-Taftazani'nin sözü burada bitiyor.

Bedruddin el-Ayni (*rahimehullah*)'a gelince o hicri 823 de Konya'ya varmıştır ve Mevlevileri bizzat kendisi müşahede etmiştir. O (*rahimehullah*) şöyle der: "(Er-Rumi) Mesnevi adında bir kitap telif etmiştir. Bu kitapta şeriatın ve pak sünnetin reddettiği çok şey vardır. Onun sebebiyle birçok kişi ve özellikle Rum ehli sapmıştır. Sözü geçen Celaledin hakkında öyle övgüler nakledilir ki bunlar Mevlevilerin tekfirine ve Muhammedi dinden ve Ahmedi şeriattan çıkmalarına sebep olur."

Velhasıl "Mevlana" Celaledin er-Rumi'nin kabrini ziyaret etmek caiz değildir, bilakis onun ve takipçilerinin inkâr edilmesi ve terk edilmesi vaciptir. Allah-u Alem.

Allah'a hamd ve Rasûlü Muhammed'e salât ve selam olsun. Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.